

Department of
**Agriculture,
Food and the Marine**

An Roinn
**Talmhaíochta,
Bia agus Mara**

Acht na dTeangacha Oifigiúla, 2003

Scéim Teanga

2016 - 2019

www.agriculture.gov.ie

Clár Ábhair

Mír 1

Cúlra	3
Réiteach na Scéime	3
Ábhar na Scéime Nua	4
Dáta Tosaigh na Scéime	4

Mír 2

Léargas Ginearálta ar an Roinn	5
Ár gCustaiméirí	5
Measúnú ar an méid seirbhísí atá ar fáil trí Ghaeilge cheana féin	6

Mír 3

Bearta feabhsaithe chun seirbhísí i nGaeilge a chur chun cinn	7
Áiseanna fáiltithe	
Foilseacháin agus na Meáin	
Na Meáin agus Óráidí	
Cruinnithe Poiblí	
An Láithreán Gréasáin agus Teicneolaíocht Faisnéise:	
Oiliúint agus Forbairt	
Tionscnaimh Eile	
An Ghaeltacht	
Poist Shainithe Ghaeilge	

Mír 4

Monatóireacht agus Athbhreithniú	12
----------------------------------	----

Mír 5

An Scéim Chomhaontaithe a Phoibliú	13
------------------------------------	----

Aguisín

A. An Eagraíocht agus Struchtúr	14
---------------------------------	----

Mír 1

Cúlra

Tugadh chéad Scéim Teanga na Roinne isteach i Meitheamh 2006. Réitíodh an dara Scéim Teanga seo faoi Alt 15 d'Acht na dTeangacha Oifigiúla, 2003. Déantar foráil in Alt 11 den Acht do Scéim reachtúil a réiteach ag comhlachtaí poiblí ina sonraítear na seirbhísí a sholáthróidh siad:

- trí mheán na Gaeilge;
- trí mheán an Bhéarla, agus;
- trí mheán na Gaeilge agus an Bhéarla.

Chomh maith leis sin, sonraítear na bearta a nglacfar leo lena chinntiú go soláthraíonn an comhlacht trí Ghaeilge aon seirbhísí nach soláthraítear trí Ghaeilge faoi láthair.

Foráiltear in Alt 12 den Acht do réiteach treoirlínte ag an Aire Ealaíon, Oidhreachta, Gnóthaí Réigiúnacha, Tuaithe agus Gaeltachta agus dá n-eisiúint do chomhlachtaí poiblí le cabhrú le réiteach na ndrucht-Scéimeanna. Cuireadh an Scéim seo i dtoll a chéile i gcomhlíonadh na dtreoirlínte seo. Fuarthas fógra faoi Alt 15 d'Acht na dTeangacha Oifigiúla, 2003 ón Aire Ealaíon, Oidhreachta, Gnóthaí Réigiúnacha, Tuaithe agus Gaeltachta inar iarradh ar an Roinn tabhairt faoi athbhreithniú ar a céad Scéim agus drucht-Scéim nua a réiteach agus a chur faoina bhráid.

Tá athbhreithniú déanta ar an gcéad Scéim, faoi mar a iarradh agus réitíodh an dara Scéim Teanga seo ina leagtar amach bearta sonracha chun leibhéal agus cáilíocht na seirbhíse a fhorbairt agus a chur chun cinn a sholáthróidh an Roinn do chainteoirí Gaeilge.

Réiteach na Scéime

Fad a bhí an Scéim seo á réiteach, tugadh an aird cheart ar na Treoirlínte a d'eisigh an Roinn Ealaíon, Oidhreachta agus Gaeltachta. Anuas air sin, cuireadh comhairliúchán ar bun leis na páirtithe leasmhara ábhartha. Chuir ár dtaithí leis an gcéad Scéim eolas ar fáil don Scéim nua.

Tá an Roinn treoraithe ag an bprionsabal gur cheart seirbhísí Gaeilge a sholáthar a bheith bunaithe ar an méid a leanas:

- an bunleibhéal éilimh ar sheirbhísí sonracha i nGaeilge
- an tábhacht a bhaineann le cur chuige réamhghníomhach maidir le soláthar na seirbhísí siúd, agus

- na hacmhainní, lena n-áirítear acmhainní daonna agus airgeadais, agus cumas an chomhlachta poiblí atá i gceist chun an cumas riachtanach teanga a fhorbairt nó a rochtain.

Cuireann an Scéim seo le prionsabail na Seirbhíse Ardchaighdeáin do Chustaiméirí agus lenár gCairt Chustaiméirí. Cuireadh an Scéim i dtoll a chéile agus é mar aidhm a chinntiú go rachfar i ngleic go hiomlán le gach dualgas ábhartha faoi Acht na dTeangacha Oifigiúla a leagtar ar an Roinn ar bhonn céimnitheach, tríd an Scéim seo agus Scéimeanna amach anseo. Sa chás nár cuireadh i bhfeidhm gealltanais inár gcéad Scéim go hiomlán go dtí seo, bhí an tsaincheist seo á plé le hOifig an Choimisinéara Teanga.

Ábhar na Scéime Nua

Is iad cuspóirí an dara Scéim seo chun cur leis an dul chun cinn a bhain an Roinn amach ó 2006 i leith agus seirbhísí ardchaighdeáin á soláthar dár gcustaiméirí labhartha Gaeilge agus chun an réimse seirbhísí atá ar fáil go dátheangach thar shaolré na Scéime a leathnú.

San áireamh sa Scéim, chomh maith leis sin, tá gealltanais chun measúnú a dhéanamh, ar bhonn leanúnach, ar an leibhéal d'éileamh atá ar sheirbhísí trí Ghaeilge agus lena chinntiú go leanann an Roinn ag freastal ar an éileamh seo ar bhealach pleanáilte, comhleanúnach agus inrochtana.

Ina theannta sin, cuireann an Scéim nua seo le prionsabail na seirbhíse ardchaighdeáin do chustaiméirí, agus leanfaidh sí lena chinntiú go n-éascófar na daoine siúd ar mian leo tabhairt faoina ngó trí Ghaeilge. Ní mór an comhthéacs seirbhíse poiblí atá i gceist faoi láthair a chur san áireamh, áfach, agus ina leith seo, d'fhéadfadh na srianta atá ar acmhainní agus ar earcaíocht earnála poiblí, anuas ar shrianta buiséadta, tionchar a imirt ar an leibhéal dul chun cinn is féidir a bhaint amach.

Aithnítear agus táthar buíoch as an am a chaith agus an iarracht a rinne gach duine a bhí páirteach sa phróiseas seo.

Dáta Tosaigh na Scéime

Dheimhnigh an tAire Ealaíon, Oidhreachta, Gnóthaí Réigiúnacha, Tuaithe agus Gaeltachta an Scéim seo ar an **24 Deireadh Fómhair 2016**. Cuirfear tús leis an Scéim le héifeacht ón dáta seo agus beidh sí i bhfeidhm ar feadh tréimhse trí bliana nó go dtí go ndeimhnítear Scéim nua, pé dáta is déanaí.

Mír 2

Léargas Ginearálta ar an Roinn

Bunaíodh an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara an 9 Márta 2011. Tá gach ceann d'iarfheidhmeanna na Roinne Talmhaíochta, Iascaigh agus Bia ar coimeád aici agus leagtar freagracht bhreise uirthi as iascaigh mhara, dobharshaothrú, taighde muirí, innealtóireacht mhuirí, forbairt cé agus cuain (seachas na cuanta tráchtála agus oileáin siúd a bhfuil an Roinn Iompair agus an Roinn Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil freagrach astu, faoi seach).

Coimeádann an Roinn a hiarfheidhmeanna a bhaineann le seirbhísí comhairleacha a sholáthar chun beartais Rialtais a chur i dtoll a chéile a bhaineann leis na hearnálacha talmhaíochta agus bia, anuas ar uirill a dhéanamh thar ceann na n-earnálacha ar leibhéal AE agus domhanda. Tá an Roinn freagrach as rialáil na dtionscal talmhaíochta agus bia trí reachtaíocht náisiúnta agus an AE, anuas ar mhonatóireacht a dhéanamh ar leas ainmhithe agus plandaí. Chomh maith leis sin, leanfaidh sí le monatóireacht a dhéanamh ar threo comhlachtaí stáit atá faoina coimirce a thugann faoi thaighde, oiliúint, comhairle, forbairt/cur chun cinn an mhargaidh agus forbairt thionsclaíoch. Is é seo a leanas ráiteas misin na Roinne:

“Forbairt inbhuanaithe na hearnála agraibhia agus muirí a stiúradh agus chun barr feabhais a chur ar an méid a chuireann siad le forbairt náisiúnta eacnamaíochta agus an timpeallacht nádúrtha”

I Nollaig 2015, bhí líon foirne coibhéise lánaimseartha 3,032 sa Roinn. Leagtar achoimre ar Rannóg na Roinne amach in Aguisín A.

Ár gCustaiméirí

Chun a cuid spriocanna a bhaint amach, oibríonn an Roinn i gcomhpháirtíocht dhlúth le Ranna Rialtais, gníomhaireachtaí reachtúla agus le heagraíochtaí neamhrialtasacha ar réimse saincheisteanna coiteanna maidir le cur chun cinn beartais agus scéime araon. Baintear ár gcustaiméirí ó pháirtithe leasmhara ar fud na n-earnálacha talmhaíochta, muirí agus foraoiseachta.

Measúnú ar an méid seirbhísí atá ar fáil trí Ghaeilge cheana féin

Tá an Roinn sásta le toradh chur i bhfeidhm na mbeart ar tiomnaíodh dóibh i gcéad Scéim Teanga na Roinne. Tugtar faoi deara go ndearnadh dul chun cinn suntasach ina cumas chun freastal ar chustaiméirí a thugann faoi ghnó léi trí Ghaeilge.

I measc a tiomantais chun feabhas a chur ar an leibhéal seirbhíse sa Ghaeilge, tá:

- forbairt áiseanna fáiltithe i nGaeilge do chustaiméirí a lorgaíonn chun gnó a dhéanamh i nGaeilge ag oifigí Roinne, go háirithe iad siúd a fhreastalaíonn ar cheantair Ghaeltachta;
- faisnéis a sholáthar ar bhonn dátheangach ar scéimeanna a oibríonn an Roinn agus ar sheirbhísí a sholáthraíonn an Roinn;
- soláthar áiseanna feabhsaithe gréasánbhunaithe dátheangacha ag an Roinn;
- seoladh cineálach ríomhphoist a bhunú le haghaidh comhfhreagrais i nGaeilge (aonadnagaeilge@agriculture.gov.ie);
- seirbhísí a sholáthar do na meáin trí Ghaeilge sa chás go dteastaíonn siad; agus
- réimse tionscnaimh oiliúna agus forbartha a chur i bhfeidhm chun feabhas a chur ar leibhéal scileanna fhoireann na Roinne d'fhonn freastal ar riachtanais chustaiméirí a dhéanann a ngnó trí Ghaeilge.

Mír 3

Bearta feabhsaithe chun seirbhísí i nGaeilge a chur chun cinn

Is é cuspóir an dara Scéim seo chun leanúint le soláthar na ngealltanais seo agus feabhas a chur ar an leibhéal seirbhíse. Rinne an Roinn an cinneadh chun réimse tionscnaimh úra a chur i bhfeidhm chun cumas agus cáilíocht a seirbhísí do chustaiméirí trí Ghaeilge a fhorbairt agus a fheabhsú i gcaitheamh a dara Scéim trí bliana. Measann an Roinn gur féidir leis na tionscnaimh cur go mór leis an dul chun cinn a rinneadh i saolré na chéad Scéim Teanga. Anuas air sin, rinneadh na gealltanais maidir le hiascaigh mhara a rinneadh in iar-Scéim na Roinne Cumarsáide, Mara agus Acmhainní Nádúrtha a chomhcheangal isteach i Scéim na Roinne Talmhaíochta, Bia agus Mara.

Cuirfidh iad seo le réimse ar leith beart, a chuirfidh an Roinn i bhfeidhm chun ceanglais Acht na dTeangacha Oifigiúla, 2003 agus na Rialacháin a tugadh isteach i nDeireadh Fómhair 2008 faoin Acht, ach go háirithe, a chomhlíonadh. Forálann na Rialacháin seo, go príomha, d'fheabhas a chur ar phróifíl na Gaeilge i gcomharthaíocht, páipéarachas agus fógraí taifeadta ó bhéal a bhfuil comhlachtaí poiblí freagrach astu.

Fad atá na tograí á gcur i dtoll a chéile, bíonn aird ag an Roinn go bhféadfadh teorannú earcaíocht na hearnála poiblí agus seirbhísí poiblí go ginearálta a bheith mar thoradh ar thosca ar nós srianta ar airgeadas poiblí. D'fhéadfaidís seo baint de chumas na Roinne chun gach ceann dá huailmhianta a bhaint amach agus seirbhísí á soláthar don phobal, ina measc siúd a bhaineann le custaiméirí labhartha Gaeilge.

Áiseanna fáiltithe

Aithníonn an Roinn gurb iad fáilteoirí/oibreoirí lasc-chláir na chéad phointí teagmhála leis an bpobal. Leanfaidh an Roinn le soláthar leanúnach seirbhíse áiseanna fáiltithe a chinntiú i nGaeilge do chustaiméirí a lorgaíonn chun gnó a dhéanamh i nGaeilge ag oifigí Roinne i gceantair Ghaeltachta. Tabharfaimid faoin méid a leanas a sholáthar:

- Tabharfaidh an fhoireann fáiltithe/lasc-chláir ainm na Roinne i nGaeilge;
- Beidh cur amach ag an bhfoireann fáiltithe/lasc-chláir ar na bunbheannachtaí i nGaeilge;
- Tá socrúithe oiriúnacha i bhfeidhm ionas gur féidir leis an bhfoireann lasc-chláir agus fáiltithe baill an phobail a atreorú, ag an deis is luaithe, chuig oifigeach ar féidir leis/léi an Ghaeilge a labhairt.

Foilseacháin agus na Meáin

- Ceanglaítear ar an Roinn faoi Alt 10 den Acht Ráiteas, Tuarascáil Bhliantúil, Cuntais Iniúchta nó Ráitis Airgeadais agus aon cháipéis ina leagtar amach tograí beartais a fhoilsiú go comhuaineach i nGaeilge agus i mBéarla.
- Sa mhullach ar a cuid dualgas faoi Alt 10 d'Acht na dTeangacha Oifigiúla, 2003 chun cáipéisí áirithe a fhoilsiú sa dá theanga oifigiúil go comhuaineach, foilseoidh an Roinn cáipéisí corparáideacha eile, ar nós na Cairte Custaiméirí agus an Plean Gníomhaíochta Custaiméirí, Cairt Cheart na bhFeirmeoirí agus leabhrán na Scéimeanna agus na Seirbhísí, i nGaeilge agus i mBéarla.
- Déanfar foilseacháin na Roinne ar ráitis nó ar athbhreithnithe móra beartais, go ginearálta, a chur ar fáil go dátheangach. Má mheastar gurb iomarcach costas foilsithe dhátheangaigh in aon chás ar leith, mar gheall ar mhéid na cáipéise, féadfaidh an Roinn a roghnú chun an achoimre feidhmiúcháin agus moltaí a fhoilsiú i bhformáid dhátheangach.
- Cuirfear foilseacháin a chuireann comhlachtaí eile i dtoll a chéile ach atá ar fáil ón Roinn sa teanga inar fhoilsigh an Roinn a chuir i dtoll a chéile iad.
- Cuirfear bileoga agus cáipéisí tábhachtacha eile ar fáil go dátheangach de réir mar a fhoilsítear iad, laistigh de shrianta buiséadta.
- Seirbhísí a sholáthar ar bhonn leanúnach do na meáin trí Ghaeilge sa chás go dteastaíonn siad.

Na Meáin agus Óráidí

- Cuirfear 20% de phreaseisiúintí na Roinne ar fáil go dátheangach do na hasraonta meán siúd a dteastaíonn siad uathu.
- Cuirfear óráidí ar fáil sa teanga ina ndearnadh iad.

Cruinnithe Poiblí

- Tugann an Roinn faoi thromlach a cruinnithe poiblí i dteanga an Bhéarla amháin. Ar a shon sin, déanfaidh an Roinn, nuair is gá, foireann a sholáthar atá inniúil sa Ghaeilge le haghaidh cruinnithe i gceantair Ghaeltachta nó nuair a bhítear ag déileáil le saincheisteanna Gaeilge/Gaeltachta.
- Nuair is gá, tabharfaidh an Roinn faoina chinntiú go dtabharfar faoi chruinnithe a chuirtear ar bun sa Ghaeltacht i nGaeilge agus cuirtear aistriúchán comhuaineach ar fáil go dtí an Béarla, nuair is cuí.
- Cuirfear cruinnithe a eagraíonn an Roinn a dhéileálann le saincheisteanna Gaeilge ar bun i nGaeilge nó go dátheangach, faoi mar is cuí.

An Láithreán Gréasáin agus Teicneolaíocht Faisnéise

- Tá líon príomhcháipéisí agus foirmeacha is díol spéise don phobal ar fáil i nGaeilge ar an láithreán gréasáin. Beartaíonn an Roinn chun an líon cáipéisí a fairsingiú atá ar fáil i nGaeilge thar shaolré na scéime.
- Dá dtabharfadh an Roinn aon láithreáin ghréasáin nua isteach i gcaitheamh na Scéime, beidh an t-ábhar statach tosaigh ar na láithreáin ghréasáin seo dátheangach.
- I dtaobh cur teachtaireachtaí ríomhairithe réamhthairfeadta. Beidh an séanadh caighdeánach ar chumarsáid ríomhphoist dátheangach. Féadfaidh comhaltaí aonair foirne a roghnú chun an chuid den teachtaireacht ríomhphoist “as oifig” nach ngineann an córas a bheith i nGaeilge nó i mBéarla nó dátheangach.

Oiliúint agus Forbairt

- Leanfaidh an Roinn le hoiliúint Gaeilge a sholáthar, faoi mar a theastaíonn ón Roinn, don fhoireann, agus aird ar leith ar oifigí a fhreastalaíonn ar cheantair Ghaeltachta.
- Spreagfaidh an Roinn an fhoireann a thugann faoi ghnó oifigiúil trí Ghaeilge chun tabhairt faoi staidéar féintreoirithe a fhad le leibhéal teastais, diplóma agus céime tríd an Scéim um Aisíocaíocht Táillí Acadúla.

- Déanfaidh an Roinn mír thiomnaithe a choimeád agus a fhorbairt i seirbhís Inlín na Foirne ('eZone') go gcuirfidh an fhoireann comhairle ar a chéile ar dhualgais na Roinne faoi Acht na dTeangacha Oifigiúla agus an Scéim Gaeilge agus chun cabhrú leo chun forálacha an dá ruda a chomhlíonadh.

Tionscnaimh Eile

- Cuirfear iarratais ar Thairiscintí ar fáil i mBéarla amháin, mura mbaineann an tairiscint féin le saincheist theanga na Gaeilge.
- Lorgóidh an Roinn chun cáilíocht na cáipéisíochta a fhoilsíonn sí a bharrfheabhsú i nGaeilge agus lena chinntiú go mbaintear luach uasta ar airgead óna caiteachas ar ghníomhaíochtaí Gaeilge.
- I gcaitheamh thréimhse na Scéime, tabharfaidh an Roinn teicneolaíocht ghutháin isteach chun taifeadadh teachtaireachtaí dátheangacha 'as oifig' a éascú d'fhonn deis níos fusa a sholáthar do chustaiméirí chun a ngnó a dhéanamh trí Ghaeilge.
- Chun comhlíonadh na Rialachán a éascú, sa mhéid go mbaineann siad le comharthaíocht, cuirfidh an Roinn aistriúcháin Ghaeilge ar fáil don fhoireann ar réimse téarmaí áisiúla le haghaidh comharthaí sealadacha a bhféadfadh go mbeadh orthu a thaispeáint ó am go chéile ina n-oifigí.

An Ghaeltacht

I ndiaidh atheagrú Ranna Rialtais in 2007 agus i ndiaidh gur athshannadh freagracht ar an Roinn, dá bharr, as saincheistanna iascaigh mhara, tá dhá oifig anois ag an Roinn (arb lonaid iascaigh Cuain an dá cheann díobh) atá lonnaithe i gceantair Ghaeltachta.

Tá ceann amháin lonnaithe i Ros an Mhíl, Contae na Gaillimhe agus tá an ceann eile lonnaithe sa Daingean, i gContae Chiarraí. Is ionann na hoifigí seo agus an comhéadan is díri atá ag an Roinn le cainteoirí Gaeilge agus, mar thoradh air sin, baineann an-tábhacht lena cumas chun ardleibhéal seirbhísí a sholáthar trí Ghaeilge. Tá an Roinn sásta go bhfuil foireann imlonnaithe sna láithreacha siúd atá dátheangach go feidhmeach. Tabharfaidh an Roinn faoina chinntiú go ndéantar an teanga oibre den Ghaeilge in oifigí atá lonnaithe i gceantair Ghaeltachta faoi dheireadh 2020 agus tugann an Roinn faoi sheirbhís a sholáthar trí Ghaeilge do mhuintir an phobail i gceantair Ghaeltachta i gcaitheamh shaolré na Scéime seo.

Chuir an Roinn na socruithe riachtanacha i bhfeidhm lena chinntiú go leanfar le Logainmneacha oifigiúla cheantair Ghaeltachta a úsáid, faoi mar a fhógraíonn an tAire

san Ordú Logainmneacha (Ceantair Ghaeltachta), 2005 mar an logainm réamhshocraithe ar mhaithe le cuspóirí corparáideacha, cuspóirí reachtúla corparáideacha agus staitistiúla ina measc, sa chás gur cuí.

Poist Shainithe Ghaeilge

Agus aird ar bheartas an Rialtais chun seirbhísí feabhsaithe as Gaeilge a sholáthar, shainnaithin an Roinn sé phost a bhfuil inniúlacht sa Ghaeilge ina riachtanas buntábhachtach dóibh. Tá cúig de na poist siúd ag oifigh faoi láthair a bhfuil inniúlacht sa Ghaeilge acu agus déanfar gach iarracht an post eile a líonadh faoi dheireadh na Scéime seo agus aird ar bheartais earcaíochta, ardaithe céime agus oiliúna, de réir mar is cuí. Cuireann seo ar chumas na Roinne chun feabhsú na seirbhísí i nGaeilge de réir a chéile a phleanáil agus tús áite a thabhairt dó ar bhealach níos straitéisí.

Poist Shainithe Ghaeilge			
Teideal an Phoist	Láthair	An Ghaeltacht/an pobal ar a bhfreastalaítear	Tuairim den chaighdeán Gaeilge a theastaíonn ('bunúsach', 'meánach' nó 'ardleibhéal')
Oifigeach Feidhmiúcháin (folamh faoi láthair)	An Rannóg Gnóthaí Corparáideacha (Aonad na Gaeilge)	Lonnaithe i bPort Laoise	Gaeilge fheidhmeach dátheangach
Cigire Talmhaíochta	Struchtúir Thimpeallacht Talmhaíochta (an AES)	Corcaigh/Ciarraí	Gaeilge fheidhmeach dátheangach
Cigire Talmhaíochta	Struchtúir Thimpeallacht Talmhaíochta	Dún na nGall	Gaeilge fheidhmeach dátheangach
Cigire Cúnta Talmhaíochta	Struchtúir Thimpeallacht Talmhaíochta	Maigh Eo agus Gaillimh	Gaeilge fheidhmeach dátheangach
Oifigeach Cléireachais	An Rannóg Innealtóireacht Bhainistíochta	Ionad Iascaigh Cuain an Daingin	Gaeilge fheidhmeach dátheangach
Oifigeach Cléireachais	An Rannóg Innealtóireacht Bhainistíochta	Ionad Iascaigh Cuain Ros an Mhíl	Gaeilge fheidhmeach dátheangach

Mír 4

Monatóireacht agus Athbhreithniú

Déanfaidh an fhoireann bhainistíochta sinsearaí laistigh den Roinn monatóireacht agus athbhreithniú ar bhonn rialta ar chur i bhfeidhm na Scéime.

- Scaiptear faisnéis a dhéanann achoimriú ar fhorálacha na Scéime seo ar an bhfoireann agus cuirfear ar fáil í don phobal ar líne trí láithreán gréasáin na Roinne.
- Beidh cur i bhfeidhm na Scéime seo ina chuid lárnach de phróisis phleanála gnó na Roinne.
- Coimeádfar an Coiste Comhairleach Bainistíochta ar an eolas ar aon saincheisteanna a eascraíonn ó chur i bhfeidhm na Scéime.
- Leanfaidh Aonad na Gaeilge le cur i bhfeidhm an Achta, na Rialachán agus na Scéime a éascú agus a chur chun cinn agus chun measúnú a dhéanamh ar éifeachtacht na mbeart a ghlactar.

Mír 5

Poibliú a dhéanamh ar an Scéim Chomhaontaithe

Poibleofar an Scéim seo go himheánach agus go seachtrach araon, trí phreaseisiúint i dtosach báire. Cuirfear leagan dátheangach den scéim ar fáil ar ár láithreán gréasáin agus scaipfear í ar ár bhfoireann go léir.

Sa bhreis air sin, glacfaimid gach deis inár n-idirghníomhú laethúil le custaiméirí chun na seirbhísí a chur chun cinn agus a phoibliú a chuirimid ar fáil i nGaeilge.

Cuirfear cóip den scéim chomhaontaithe faoi bhráid Oifig an Choimisinéara Teanga.

Is é leagan Béarla na scéime seo an leagan oifigiúil.

Aguisín A – An Eagraíocht agus Struchtúr

Rannóga na Roinne

Is éard atá i struchtúr Bainistíochta na Roinne faoin Ard-Rúnaí, Rúnaithe Cúnta, an Príomhoifigeach Tréidliachta, an Príomhchigire, an Stiúrthóir Bainistíochta agus Teicneolaíochta Faisnéise (BTF) agus Stiúrthóir na Saotharlann.

Tugtar an struchtúr thíos, Rannóga tuairiscithe ina measc:

An Rúnaí Cúnta – Cúrsaí Mara agus Iascaigh

- Beartas agus Forbairt Bia Mara
- Bainistíocht Dobharshaothraithe agus Urthrá
- Innealtóireacht Mhuirí
- Riaracháin Iascaigh Mhara
- Gníomhaireachtaí agus Cláir Mhuirí

An Príomhchigire

- Beartas, Táirgeadh agus Sábháilteacht Barr
- Measúnacht agus Deimhniúchán Barr
- Sláinte Phlandaí agus Gairneoireacht
- Rialú Lotnaidicídí
- Clárú Lotnaidicídí
- Ábhair Bheatha, Leasacháin, Grán agus Éineoil
- Pórú, Táirgeadh agus Trádáil Beostoic
- Níotráit, Bithéagsúlacht agus Innealtóireacht
- Taighde, Bia agus Coidéacs

An Príomhoifigeach Tréidliachta

- Iniúchóireacht, Forfheidhmiú, Eitic agus Rialachas Eagraíochtúil agus Aonad na nImscrúduithe Speisialta
- Sláinte Phoiblí Tréidliachta a Chur i bhFeidhm
- Beartas um Shláinte Phoiblí Tréidliachta agus Trádáil Idirnáisiúnta
- Freagairt an NDCC/Teagmhais agus Sláinte Ainmhithe Idirnáisiúnta

- Sláinte Neamh-athchogantach Ainmhithe, Leas Ainmhithe agus Leigheasanna Ainmhithe
- An TSE, Fotháirgí Ainmhithe agus Faireachas ar Shláinte Ainmhithe
- Bainistíocht Limistéar Tréidliachta – an Deisceart
- Bainistíocht Limistéar Tréidliachta – an Tuaisceart
- Sláinte Neamh-Athchogantach Ainmhithe, an ERAD, Clárúchán Áitreabh agus Aithint Ainmhithe
- Aithint agus Gluaiseacht Ainmhithe
- Sláinte agus Leas Ainmhithe
- An ERAD/Cógais Tréidliachta agus Riarachán Oifige Réigiúnaí

Stiúrthóir – an IMT

- Córais Íocaíochta Feirme Dírí IMT
- Córais Iascaigh, Airgeadais, Chustaiméara agus Ainmhithe an IMT
- Bonneagar an IMT
- Oifig Chláir an IMT

Rúnaí Cúnta – Rialachas

- Airgeadas
- Cuntais
- Seirbhísí Dí
- Gnóthaí Corparáideacha/Saoráil Faisnéise agus Oifig an Aire
- Pearsanra agus Oiliúint
- Cóiríocht, Eagraíocht Idirnáisiúnta na gCaihteán (an ISO) agus Sláinte agus Sábháilteacht
- Seirbhísí Bainistíochta agus an Láraonad Soláthair
- Grúpa Iniúcháireachta Inmheánaí (*feidhm mhaoirseachta*)
- Achomhairc Thalmhaíochta (*feidhm mhaoirseachta*)

An Rúnaí Cúnta – Struchtúir Thalmhaíochta, Tacaíochtaí Margaíochta, Foraoiseacht

- Struchtúir Thalmhaíochta agus Tacaíochtaí Margaíochta Eile
- An Timpeallacht agus Struchtúir Thalmhaíochta
- Seirbhís Foraoiseachta
- Cigireacht na Seirbhíse Foraoiseachta
- Forbairt na hEarnála Foraoiseachta

Rúnaí Cúnta – Táirgí Beostoic, Bia

- Beartas Feola agus Bainne
- Sláinteachas Bainne agus Feola agus Fotháirgí Ainmhithe
- Rialúcháin Déiríochta
- Idirchaidreamh Sábháilteachta Bia
- Forbairt Thionscal an Bhia

An Rúnaí Cúnta – an AE, Trádáil, Eacnamaíocht, Forbairt Tuaithe, Inbhuanaitheacht

- Trádáil an AE agus Idirnáisiúnta
- Forbairt Tuaithe an Chomhbheartais Talmhaíochta (an CBT)
- Eacnamaíocht agus Pleanáil
- Beartas um Athrú Aeráide agus Bithfhuinneamh

Stiúrtóir na Saotharlann

- Saotharlanna Eolaíocht Déiríochta
- Lotnaidicídí, Tástáil Síolta agus Sláinte Phlandaí
- Saotharlann Clárúcháin Sláinte Phoiblí Tréidliachta
- Baictéareolaíocht
- Paiteolaíocht
- Víreolaíocht
- Saotharlanna Réigiúnacha Tréidliachta agus Saotharlann Tástála Fola
- Bithshlándáil
- Aonad Riaracháin Shaotharlanna Backweston
- Feirm Longtown

An Rúnaí Cúnta – Íocaíocht Dhíreach, Bó Dhúil, Coillte

- Íocaíochtaí Aonair/Scéimeanna Ba Dúil/Limistéir faoi Mhíbhuntáiste
- Scéim na nÍocaíochtaí Aonair/Cigireachtaí
- Teidlíochtaí agus Rialú Airgeadais an CBT/Íocaíochtaí Aonair
- Rialúcháin Chomhtháite Íocaíochta Díri